

## **ВПРОВАДЖЕННЯ ДОГОВОРУ ПРО НЕРОЗГОЛОШЕННЯ КОНФІДЕЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У НОВИЙ ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ**

У сучасному світі збереження конфіденційної інформації, яка стає відома сторонам під час здійснення їхньої діяльності, є однією з найактуальніших проблем. Цінність інформації вже давно перевищила вартість матеріальних об'єктів. Процес укладання договору про нерозголошення конфіденційної інформації (Non disclosure agreement) походить з англосаксонської правової системи і на сьогодні активно використовується в Україні та зарубіжних країнах. NDA може існувати як окремий договір, або бути частиною основного договору. Також договір про нерозголошення конфіденційної може укладатися з різними категоріями осіб та в будь-якій сфері. Включення договору про нерозголошення конфіденційної інформації до Цивільного законодавства України призведе до зменшення випадків виникнення конфліктних ситуацій у цій сфері.

В Україні договір про конфіденційність не передбачений актами цивільного законодавства, тобто він є не поіменованим. Згідно ч. 1 ст. 6 ЦК України сторони мають право укласти такий договір, якщо він відповідає загальним засадам цивільного законодавства. Сторони є вільними в укладенні договору та визначенні умов договору з урахуванням вимог актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.

У статтях 505–508 Цивільного кодексу України розкривається право інтелектуальної власності на комерційну таємницю, за яким комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці [8].

Non disclosure agreement (договір про нерозголошення конфіденційної інформації) – це двосторонній або багатосторонній правочин,

мета якого полягає у нерозголошенні, взаємному обміні матеріалами чи іншою важливою інформацією, доступ до якої обмежено третім особам, а також зберіганні конфіденційної (комерційної) інформації. Метою укладання цього договору є створення юридичного зобов'язання щодо забезпечення конфіденційності та примушення тих, хто погоджується його підписати, не розголошувати данні, які визначені законодавцем як таємні, третім особам [3].

На практиці в Україні виділяються такі види договорів NDA [4]:

- стандартний договір про нерозголошення конфіденційної інформації (використовується у випадках юридичного захисту роботодавця);
- договір про нерозголошення інформації для працівників (у таких договорах роботодавець викладає всю інформацію, яка є важливою для компанії в залежності від її виду діяльності);
- договір про нерозголошення інформації для винахідників (на мою думку, це найактуальніший договір для сучасних реалій. Результати наукової та науково-технічної діяльності, які містять наукову, науково-технічну, конструкторську та технологічну інформацію, можуть охоронятись як конфіденційна інформація, зокрема, комерційна таємниця, у тому числі ноу-хау).

Згідно ст. 21 Закону України «Про інформацію» конфіденційною інформацією є будь-яка інформація про фізичну особу та інформація, доступ до якої обмежений фізичною та/або юридичною особою.

Перед укладанням договору про нерозголошення конфіденційної інформації на обговорення виносяться наступні питання: кому належить інформація та результати інтелектуальної роботи; яку інформацію можна надавати третім особам; як довго інформація має залишатися конфіденційною та інші. Обов'язково встановлюються предмет договору: що саме відноситься до конфіденційної інформації [5]; та визначаються суб'єкти договору, а саме: особи, які володіють та надають доступ до конфіденційної інформації, особи або особа, яким надано доступ до такої інформації; а також треті особи, відносно яких і зберігається інформація.

Умови у NDA повинні бути чіткими та зрозумілими, тому що на практиці надання у вигляді доказів шаблонного зразка договору про нерозголошення конфіденційної інформації в судовому порядку ускладнює процедуру притягнення за її розголошення [7].

Теоретичною розробкою щодо удосконалення та модернізування системи укладання договору щодо нерозголошення конфіденційної (комерційної) таємниці займалися такі вчені, як О. Гороховська, В. Дорошев, Г. Андрощук, Р. Бланпен, С. Жилінський, Г. Ареф'єв, В. Комаров, Ю. Носік, С. Курильов, О. Сергєєва, В. Воложанін, В. Коломиєць та багато інших. Більш того у Директиві Ради 68/151/ЄЕС від 9 березня 1968 р. розглядаються проблемні питання щодо захисту розголошення (розкриття) інформації. Ще одним міжнародним актом, який є важливим для характеристики комерційної таємниці, є Стокгольмська конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 року [1].

Спираючись на досвід зарубіжних країн, а саме Німеччини та Франції, де були прийняті спеціалізовані закони щодо комерційної таємниці з метою реалізації Директиви (ЄС) 2016/943 Європейського парламенту про захист нерозкритого ноу-хау і комерційної інформації від їх незаконного придбання, використання та розкриття, треба включити до чинного законодавства України більш чіткі визначення понять конфіденційної (комерційної) інформації, або замінити такі визначення поняттям «секретна інформація», визначити способи використання та захисту цієї інформації [6]. У законодавстві Німеччини конфіденційний обов'язок також існує у тих випадках, в яких сама угода відсутня, але особі з урахуванням обставин чи поведінки партнера та характеру самої інформації очевидно, що останній бажав би залишити її таємною.

У більшості випадків у зарубіжних країнах укладається Non disclosure agreement з метою захисту права інтелектуальної власності, наприклад, в Об'єднаних Арабських Еміратах новий закон про інтелектуальну власність DIFC від 14.11.2019 р. посилює захист прав інтелектуальної власності в рамках DIFC та передбачає загальні умови щодо комерційної таємниці, права власника КТ, дії, які становлять

незаконне привласнення КТ та заборонені законодавством, дії, які не вважаються привласненням КТ [2].

На сьогодні чинним законодавством України ще не достатньо регулюються специфіка правового забезпечення захисту конфіденційної (комерційної) інформації, тобто таємниці.

Договір про нерозголошення конфіденційної (комерційної) інформації повинен укладатися в обов'язковому порядку, так як розповсюдження конфіденційної інформації може призвести до знищення компанії.

Водночас варто також законодавчо установити перелік інформації, стосовно якої встановлення режиму комерційної таємниці є неправомірним; передбачити норми про зловживання правом на комерційну таємницю. Включення NDA до чинного цивільного законодавства значно спростить порядок захисту своїх інтересів для компаній, чиї права були порушені шляхом розповсюдження конфіденційної або комерційної інформації.

#### Література:

1. Андрощук Г. Правова охорона комерційної таємниці в країнах Європейського Союзу. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2012. № 5 (67). С. 26–36.
2. Капіца Ю. Захист комерційної таємниці в європейських країнах та Україні. *Підприємництво, госп-во і право*. 2006. № 11. С. 16–20.
3. Коломиец А. Защита информации, составляющей коммерческую тайну: Сравнительный обзор российской и зарубежной практики. *Закон*. 1998. № 2. С. 59–64.
4. Носік Ю.В. Юридична природа прав на комерційну таємницю в Україні. *Право України*. 2006. № 3. С. 126
5. Попова Н.О. Поняття комерційної таємниці як об'єкта права інтелектуальної власності в законодавстві України. *Форум права*. 2014. № 2. С. 368.
6. Про координацію гарантій (застережних заходів), які вимагаються країнами-членами від компаній в рамках контексту другого абзацу Статті 58 Договору для захисту інтересів членів та інших з перспективою зробити такі гарантії однаковими в усьому Співтоваристві: Перша директива 68/151/ЄЕС Ради Європейських Співтовариств. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_453](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_453).
7. Сергеева О. Поняття та ознаки комерційної таємниці. *Підприємство, господарство і право*. 2001. № 2. С. 36–38.
8. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>